

EPERJESI LAPOK

Előfizetési árak:
 Egész évre . . . 12 K.
 Félévre 6 K.
 Negyedévre . . . 3 K.
 Hirdetési díj: Egyhasábos
 petitsor egyszeri hirdetése
 30 f. Közlemények sora 80 f.

**POLITIKAI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI,
 KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP**

**Szerkesztőség és
 :: kiadóhivatal ::
 Eperjes, Fő-u.
 □ 59. szám. □
 Telefon-szám: 16.**

**Az Eperjesi Széchenyi-körnek, az Eperjesi Magyar Védőegyesületnek
 □□ és az Eperjesi Kereskedők Társulatának hivatalos közlönye. □□**

A köztisztviselők helyzetének javítása.

A világháború még mindig tombol és továbbra is szedi a maga véres áldozatait. Azalatt pedig az árdrágítók és hadimilliomosok lelketlenül önző táborra egyre szaporodik főleg azok körében, akik a világháborúból, élelmes foglalkozásuk révén pénzben és vérben diadalmasan kerültek ki s akiknek mai felkapaszkodásától méltán kell féltünk magyar nyelvünk tisztaságát, irodalmunk, művészetünk és erkölcsi életfelfogásunk tisztább nemzeti irányban való fejlődését, sőt legújabbban magát a magyar földet. S míg a kereskedő, a földbirtokos és a paraszt napról-napra gazdagabb és gazdagabb, a munkásság kiabál, szervezkedik és sztrájkol, a hatóságok sok feje és képviselője a bankok és a részvénytársaságok igazgatóságai révén munkásságában megbénult, addig a köztisztviselő — ha csak magánvagyonra nincs — továbbra is anyagilag senyved, szenved, kínlódik, eladósodik, éheznek s itt Eperjesen is az *anyagi és idegrendszerbeli válság stádiumába* jutott. Ez magyarázza meg a szellemi kultúra mai alácsúsását, sőt az intelligens középosztály teljes elszegényedését s leszorulását.

Ilyen viszonyok között igazán az intelligencia válságának tizenkettedik órájában örömmel kell üdvözölnünk *Popovics* pénzügyminiszter ama helyes szociális

intézkedését, amellyel a képviselőház mult szerdai ülésén törvényjavaslatot nyújtott be a köztisztviselők adósságainak rendezéséről, illetve konvertálásáról és új hitelszükségletek kielégítéséről. Csakugyan elsőrangú állami érdek, hogy az alkalmazottakat anyagi gondok és gyötrő aggodalmak ne hátráltassák kötelességük pontos, hű teljesítésében és segítségére legyünk adósságainak kedvezőbb konvertálásában, illetve új kölcsönök felvételében. Ez a teljesen elszegényedett, vagyontalan és nagycsaládú tisztviselő, pl. bíró vagy tanár is képes legyen a jövőben hivatali járandóságával: státuszrendezéssel és a javadalmazásnak a pénzvásárlóerejéhez és -képességéhez mért fölemelésével a maga és családja megélhetését biztosítani. *Fönn kell tartanunk, sőt biztosítanunk a magyar intelligencia erkölcsi és értelmileg vezető szerepét*, s a szellemi kultúra tetsőbb értékét, ami csak úgy lehetséges, ha annak művelőit mai megkötöttségükből és rettenetes helyzetükből kiszabadítjuk és a kereskedő, földbirtokos vagy paraszt lelketlen árdrágító önkényétől lehetőleg függetlenítjük. Mint a PESTI HIRLAP a minap oly találóan mondotta, hogy a magyar intelligens középosztály, főleg a köztisztviselők adósságrendezésének az legyen a szociális és morális célja, hogy a régi adósságot legyen

miből törleszteni és újat ne kelljen többé csinálni. Mert körében vajmi kevés azoknak a száma, akik jövedelmezőbb mellékfoglalkozást is űzhetnek vagy ott aratnak — ilyenek is vannak — ahol nem is vetettek. Legtöbbjére nézve a jövőben is még mindig megmarad az eddigi nyomasztó adósság, ha kevesebb kamattalherrel is.

Mert hát csakugyan képtelen helyzet az, hogy ma egy testi munkásnak csak azért, mert szervezve van és anyagi igényeit sztrájkjal is kiereszkolhatja, megélhetési gondja kisebb legyen, mint azé a szellemi munkásé, aki nincs, sőt nem is lehet szervezve és sztrájkot nem csinálhat. Egy favágó, iparos vagy utcaseprő napidíja talán mégsem tehet ki többet, mint a készpénzfizetéséből élő vagyontalan és nagycsaládú, tanult és művelt miniszteri tanácsosé, tanaré vagy bíróé. Ám kapja meg a keze munkájából élő munkás is a magáét, de ne roskadjanak össze azok sem, akiknek, mint hazánk tengelyeinek vállain az állami közigazgatás és az állami, iskolai és egyházi kultúrelvet magasabb erkölcsi jogrendje nyugszik. Államnak és egyháznak a köztisztviselő hóna alá kell nyúlania akkor, amikor ma eladósodott, lerongyolt és éhező családja számára a betevő falatot és a ruházatot akarja megszerezni. Elvégre is nekünk köztisztviselőknek államban, egyházban, templomban, iskolában és általa-

TÁRCA.

Fiumei emlékeimből.

(Fiume fekvése, vidéke és az olasz konyha.) Fiume közjogi helyzetére nézve ismeretes, hogy a város a kikötővel és a hozzá tartozó kis szárazföldi területtel együtt, mint a magyar szent koronához csatolt külön test (separatum sacra regni Coronae adnexum corpus), hozzánk, Magyarországhoz tartozik és a fennálló provizórium nem a hovatartozandóság ezen kérdésére -- mint ahogy azt némelyek tudni vélik -- hanem csak a város belső közigazgatási szervezetére, autonómiájára vonatkozik. Fiume közvetlenül a tenger mellett fekszik és mellette van az a hozzá tartozó kis kerület, amivel együttvéve talán ha akkora, mint egy 3-4 ezer holdas nagyobb urodalom. Az egész complexum Horvátország testéből, Modrus vármegye nyugati csücskéből van kicsipve és tőlünk Magyarországtól elszakadva, egészen távol esik, elannyira, hogy ha mi innét oda akarunk jutni, hát ez csakis Horvátország, vagyha a Délivásúttal megyünk, csakis Krajna és Isztria testén át való több órai vasúti utazás mellett lehetséges. Sokan úgy tudják, hogy

ezen a Fiuméhez tartozó kis területen a városon kívül még más községek is vannak és ilyenekül rendszeren Cosalát, Grohovót és Plassét szokták említeni. Ej, nincsenek ott más községek, mert azok a házak és házcsoportok Fiumének csak nyúlványai, a város rojtja és az elnevezések is nem ezekre, hanem azokra a hegyvonulatokra, plateauokra, völgyekre stb. vonatkoznak, melyek ott, a pokol tornácán, egymást változtatják. A szegényebb néposztály lakja a vidéket, ahol ezek a házcsoportok, mint kis oázisok, dehogyan virítanak, egymásnak dülve szegényesen kucorognak. Nincs ott se erdő, se mező, a csekélynyi girbe-görbe füge-meg olajfán kívül alig terem ott más, mint egy-két kecskének vagy birkának való tikkadt kis füvecské meg ágacska. Kietlen, köves, kevés vízi karszt ez, hol a bóra egyre fújja, szikasztja az élettelen, kihült köveket.

Hogy jártam én egyszer itten, hogy ám!

Mikor Fiuméba kerültem, egy napon, talán szeptemberben lehetett, magamhoz vettem egyik emberemet és bebarangoltam ezt az egész vidéket. Már dél felé járt az idő, mikor Grohovóra értünk és szóltam a kíséremnek, hogy nem-e lehetne itt valahol valamit enni, inni? Egy vadpatak fölé borult vízimalomba tértünk, hol a lisztes, úgy látszik, inkább korcsmáros

volt, mint molnár, aki, miután az emberemmel egy-két szót povedált olaszul, máris terített és hozta az ételt, italt. Az itallal csak megvoltam, afféle kis dalmát borocska volt, de az étellel!... Egy virágos cseréptányérban hozta és bár még mosolygott is hozzám, én arra még csak nézni sem tudtam. Valami olajba itatott, olyan lepényformájú hal volt, mely mintha valamitől még piszkos is lett volna, vagy csak füst, korom, vagy mi volt az rajta? Mikor a gazda kiment a szobából, nehogy megsértődjék és azt higgye, hogy én az ő főztjét megvetem, nem eszem, a tányéromat hamarosan összemaszatoltam, magát a halat pedig az ablakon ki, a zúgó patakba dobtam és aztán, aztán tömtem magamba a száraz pékkenyeret és ittam a bort, mérgemben. Kisérom csodálkozott és meg is kérdezte, hogy miért dobtam ki a halat, viszont én megmagyaráztam neki, hogy ez a hal oly utálatos volt, hogy inkább a vízbe dobtam. A fejét csóválta és elkezdte a maga porcióját késsel-villával szépen fészegetni, bontogatni, az meg omlott, foszlott, a hal fehér húsa úgy nézett, úgy kacagott rám, mint egy szép asszony villogó fogsora. Ham! Rögtön beléd harapok! — Szabad kérem egy késheggyel. — Nahát! Én ilyen finomat, jót talán még életemben sem ettem. Uccu, utána,

ban szellemi hivatásunkban és hivatalunkban sztrájkolnunk mégsem lehet, sőt nem is szabad. *A szellemi proletárság Magyarország teljes erkölcsi demoralizálására és féktelen anarchiára vezetne.*

Siessen tehát állam és egyház a köztisztviselőn helyzetének mielőbbi megjavításával és anyagi és szellemi függetlenségének jobb megalapozásával és függetlenítésével. De ennek a status- és a fizetésrendezés, sőt adósságtörlesztés mellett az áldrágítás szigorú megfékezése egyik elsőrendű eszköze és feltétele. *Gömöri.*

A VIII-ik hadikölcsön.

Meghosszabbították az aláírást.

A nyolcadik hadikölcsön aláírását, mely e hó 11-ikén különben zárult volna, a pénzügyminiszter az előző hadikölcsönnek is engedélyezett terminussal meghosszabbította.

Mindenekelőtt igazán kár lett volna a hazafias ügy érdekében ki nem használni azt a szimpátiát, mely a hadikölcsön iránt a közönségben az egész jegyzési idő alatt megnyilvánult, de amely különösen a határidő vége felé egyre fokozottabb mérvben jelentkezett. Amíg csak lehet, okos dolog lehetővé tenni a jegyzést, azért is, hogy a hadikölcsön eredménye minél nagyobb sikerrel demonstrálja a nemzet győzelmi elszántságát és ezzel ellenségeinknek a kimerülésükhöz fűzött ostoba számításaira keresztet húzzon, azonban okos főleg azért, mert tovább áll nyitva az alkalom a hadikölcsönbe fektetett és állandósított nemzeti vagyon gyarapítására. Épp ily nyomatékkaal esik a mérlegbe az a körülmény, hogy a gazdasági esztendő csak most kezd fizetni aratásban és a termelés sok más ágában s hogy a gazda, akinél a termelés költségei eddig lefoglaltak minden mozgósítható fillért, lassanként abba a kedvező helyzetbe jut, hogy könnyen jegyezhet a hadikölcsönre. „Oktalanság lett volna éppen ezeket a zsilipeket elzárni a hadikölcsöntől, amelyek ennek eredményét tetemesen felduzzaszthatják.

Legvégül pedig meg kellett hosszabbítani az aláírást azok miatt, akik — elég szomorú dolog, hogy a számuk még mindig botrányosan nagy! — elmulasztották a hadikölcsön jegyzé-

sével elengedhetetlen kötelességük teljesítését. Bár ezeknek semmi igényük nem lehet a kiméltre, mégis a hazafias ügyre való tekintettel a prolongálás által ezt a türelmi időt meg kellett adni nekik, hogy 'hadd legyen alkalmuk a mulasztás jóvátételére s még inkább arra, hogy a társadalom számon vehesse és egész nyomásával kötelességük teljesítésére szoríthassa a renitenseket.

Azután, ha még ez sem használna, joggal következhetik el a legkiméletlenebb kipellen-gézés.

Báró Cumin hadnagy hőstettei.

Az 1916. év szeptember havában történt, amikor az oroszok Zarkowtól északra Doblitzky ezredes szakasza előtt két teljes gyaloghadosztályt vontak össze, hogy ezen a ponton nagyszabású áttörést kíséreljenek meg. Az ezredes alatt a 67. gyalogezrednek kívül még egy tüzérségi csoport is állott. Az orosz offenzíva célja Zloczów volt; innen akartak azután Lemberg ellen menni. A 67. gyalogezred előtt elterülő terepet sűrű erdő borította, ami tehát megkönnyítette nagy erők észrevétlen összegyűjtését. El lehet mondani, hogy az ellenség tervét okosan gondolta ki és hogy a betörés helyét igen ügyesen választotta meg.

Szeptember már végéhez közeledett, amikor erős ellenséges tüzérségi tűz indult meg a 67. gyalogezred közlekedő-útjai, a tartalékok felállási helyei és végül maga az ezred ellen. Az ezred harcvonala előtt működő ütegeket tervszerűleg lötték és az ellenség oldalán igen serény volt a légi felderítő szolgálat.

Szeptember 30-ikán reggel kezdődtek az első nagyobb hadműveletek. Hatalmas pergőtűz után, amelyet mintegy 200 ellenséges ágyú ontott reánk, az orosz gyalogság előretört állásaink ellen és óriási túlerővel — az ezreddel szemben két hadosztály állott — betört a mi csak gyéren megszállott árkaikba. Közelharc fejlődött ki, amelyben az árkok védői egyenesen emberfeletti dolgokat műveltek. Végül is azonban hátrálniok kellett a hatszoros túlerő elől és egy hátrább eső vonalra húzódtak vissza, ahol elrendezték köteleiket és ahol azt remélték, hogy az ellenségnek a siker nagyobb kilátásával tudnak ellenállani.

A 67/1. zászlóalj balszárnyát a negyedik század tartotta, amely Cumin hadnagy parancs-

noksága alatt állott. Cumin villámgyorsan felismerte a helyzet veszedelmes voltát. Mindenekelőtt arról volt szó, hogy az éjszakán keresztül kitartson állásában, mert a mi csapatainknak a hajnali szürkület idejére várt ellenlökése már megkönnyebbülést ígért úgy az ő századának, mint az egész arcvonalrésznek. Cumin hadnagy előtt napnál világosabb volt, hogy csak saját magára van utalva, senki sem hozhat neki segítséget. A telefonvezetékeket mind szétlőtték és a század háta mögötti terepet is megszállotta az ellenség. Ez a kétségbeesett helyzet ösztökélte arra a hőstetre, amely a haditörténelemben örökké élni fog.

Cumin hadnagynak, aki már korábban kampóképzéssel fedezte zászlóalját, az volt a feladata, hogy a 67/13. fél századdal együttesen, amely a hőslétkü Tomek zászlós parancsnoksága alatt állott, két arcvonalon álljon helyt az ellenség dühödt támadásával szemközt. Cumin, akit emberei személyes bátorságáért mindnyájan becsültek és szerettek, egyik embertől a másikhoz sietett, mindegyiket a legvégső ellenállásra tüzelte, gondoskodott a lőszer kiosztásáról és vezette a védelmet a mindegyre megújuló orosz támadásokkal szemben. Szakadatlanul zúdult egyik támadó hullám a másik után Cumin százada ellen. De bármennyire is szorongatott volt Cumin hadnagy maroknyi csapatának a helyzete, tisztjük gyűjtő vezetése alatt mégis mindegyik rohammal szemben kitartottak. Tizenhét teljes óra hosszat olyan élénk tüzeléssel viszonzották az oroszok támadását, hogy azok abban a hiedelemben voltak, hogy nem egy századdal, hanem egy zászlóaljjal állanak szemközt. Ahol az ellenség támadásra indult, a hősiessé küzdő 4. század összefogott tüze mindjárt arra a pontra koncentráldott és ahol egy csapat orosz közvetlenül az állásainkig verekedte magát előre, kézigrántók záporával tettük harcképtelenné a vakmerőket.

A rákövetkező nap indult meg a mi ellentámadásunk, amely a negyedik századot ismét hozzájuttatta állásai teljes birtokához és az ellenségnek mintegy három ezer foglyába került. Ezenfelül rettenő véres veszteségeket is szenvedett.

Cumin hadnagyot tettekeszségéért és felülmulhatatlan körülményekéért a Mária Terézia-renddel tüntették ki. (OSZTRÁK-MAGYAR HADIÉRTESÍTŐ).

□□□

hátha olyan helyre esett, hogy még vissza lehetne hozni: nem lehetett, elvitte az ár. No, mindegy, jöjjön a korcsmáros, hirtelenkedtem, hozzon még egy adagot. Ah, nagyon sajnálom, uram — mond ő — ez volt az utolsó, de úgy-e jó volt? ... Én meg tömtem magamba a száraz pékkenyeret és ittam a bort, mérgemben. Mielőtt fizetésre került volna a sor, a gazda még egyszer benyitott hozzánk és most egy kis kosárkában már egészen sárga, teljesen érett füget tett elém, hogy tessék signor, kis csemege, a mi kertünkben termett, most a háztetőn szárítjuk és aztán majd eltesszük télire. Megízleltem. Heuréka! Az egészet megettem! Még egy kis vörös bort a tetejébe, igazán pompás volt!... Hölgyeim, uraim, csak szeptemberben menjete a tengerpartra és kérjete, egyetek ott olyan füget, amit akkor szárítanak a háztetőn. Cirkvenicán is láttam ezt a szárítást, ezt az isteni

gyümölcsöt, ami mellett az illatos banán, az ananász, a malaga valóban elbűjíhat.

Mi, magyarok, ha erről van szó, az olasz konyhát rendesen leszóljuk és mint égbekiáltó abszurdumot mondogatjuk, nevetjük, hogy hahaha, mindent, de mindent olajjal csinálnak! Bizony olajjal és pedig jó, friss olajjal, nem olyan, mint amilyent itt árulnak. Ha évekig élünk köztük — mint én is —, idővel megszokjuk és nemcsak megszeretjük, de finomnak, pikánsnak, sőt nagyon is izletesnek találjuk az olasz ételeket és ülünk bár később bármilyen csirkepaprikás, töltöttkáposzta vagy barátfüle mellett, bizony akárhányszor rá gondolunk a pármái sajttal jól meghintett paradicsomos risottókra, a szintén paradicsomos spighettire (olyan, mint a makaróni, csakhogy sokkal vékonyabb és nincs benne az a nevezetes lyuk) és ha itthon a rostélyossal hozakodnak

elő, hát eszükbe jut a fiumei rostélyos is amit ott nem sparherden, tepsiben, hanem nyílt tűzhelyen, *rostélyon*, izzó parázs felett sűtnek és (képzeld, jó magyarom!) sűtész közben olajat csepegtetnek rája, amitől aztán kellemes, pikáns, kissé füstös zamata és a melléje adott savanyított zöldpaprikával olyan jó íze van, hogy ha ezt, meg a mi rostélyosunkat egymással birokra eresztenénk, hát én nem tudom melyik maradna alul? De azért, úgy lehet, izlés és szokás dolga az egész.

Hát még a halak, a tengeri halak! Ezeket szintén olajban sűtik s mikor ha itt az ideje, annyi a szardella a tengerben, hogy rostával lehet őket fogni. Ilyenkor a szegényebb néposztály kosárszámra vásárolja, viszi haza és forró olajba hányja az egész masszát, hol ezek az ujjnyi kicsi halacska abban a pillanatban összekunyorodnak és már is ehetőek, készen

MEGNYILT a legválogatottabb irodalmi művekből összeállított, teljesen új **nagy KÖLCSÖNKÖNYVTÁR!**

NÉMETH JENŐ

könyv-, papir- és zeneműkereskedése, díszműárú és fényképészeti kellékek nagy raktára

EPERJES, Főutca 78. Telefon 2-26.

Nyílik
Örö
Béke
Im,
Simon
S h
Míg b
Lány
Tüzes
E sz
— Hul
Sziv

Ka
király
Hugó
lag dic
dr. Bo
hadna

Elj
eljegy
niczky

Pál
járásá
üresed
Határi

Ha
bovsz
megha
Kálvár
böczi J
Mo

növend
leány
lozott.

Áll
tőzsd
részte
intézet

Tán
Kath. K
folyamo
keknek
nek kü
Tandj
Árpád

Mo
irodal
kereske

vannak.
csusztat
van hoz
belőlük
Nagyon
a tun, a
száféle
kend!)
neki, s
ha nem

Hát
is, ha
disznó
a konyh
A fiu
neki má
vagy a
nyújtja,
tudja m
hetetlen
ha ideje
ha van
nem ne
költség
habzsolj
vez, dő
Ez mag

HIREK.

Nyílik az akác...

Nyílik az akác s a jázmin virága
Örökzöld-lombú fenyvesek alatt;
Béke színe, reménység zöld ága:
Ím, együtt élteti melegsugárú nap!

Simogatja reggel s a déli verőn
S hogy szállni kezd a nyugati határon,
Míg búcsúzik a virágos mezőn:
Lángja ég az ős Rákóczi-váron...

Tüzes bibor, szüzi fehérség, fenyvesek smaragdja,
E szent földön miről beszél nekünk?
— Hull piros vérünk, reménység dagasztja
Szívünk réges-rég... s békét nem lelünk...

Incze Béla.

Katonai kitüntetés és kinevezés. A király *Dobos* László 67-es századost, *Schimko* Hugó és *Jecs* Gyula 67-es főhadnagyokat újlág dicsérel elismerésben részesítette. A király dr. *Both* Tamás 115. tüzérezredbeli tart. főhadnagyot t. századossá léptette elő.

Eljegyzés. Gombosfalvi *Gombos* István eljegyezte *Scsavniczky* Ancsika tanítónőt, *Scsavniczky* Imre szentmihályfalvai körjegyző leányát.

Pályázat. A lemesi járás főszolgabírája a járásához tartozó lemesi körjegyzőségben megüresedett *segédjegyzői* állásra pályázatot hirdet. Határidő: július 25-ike.

Halálozások. Özv. *Wicklein* Morné sz. *Verboszky* Katalin 64-éves korában Grácban meghalt. Holttestét Eperjesre szállították s a Kálvárián temették el. A boldogult néh. *Verbóczy* József, városi pénzt. tisztnek nővére volt.

Mochnay Valika polgári iskolai II. oszt. növendék, *Mochnay* Vilmos városi rendőrbiztos leánya e hó 17-ikén 12-éves korában elhalálozott.

Állás! Az eperjesi különlegességi dohány-társaság kezelői állása megüresedett. A pályázók részletes felvilágosítást nyerhetnek: a vakok intézete igazgatóságánál (Kossuth Lajos-u. 37.).

Táncitanítás. *Dicker* táncitanár a Rákóczi Kath. Körben *f. hó 21-ikén* a táncitanítási tanfolyamot megnyitja. Külön csoportok gyermekeknek (5—10 évig) és serdülteknek. Felnőtteknek külön zártkörű és nyilvános csoportok. Tandíj 50 korona. Beiratkozni lehet Kósch Árpád könyvnyomdai cég papírüzletében.

Modern kölcsönkönyvtár. A könyvirodalom *legújabb* termékei a *Stehr*-féle könyvkereskedésben *kölcsönbe* kaphatók.

vannak. Egy kis citromot facsarnak rája és ha csusztatónak még egy kis taninos dalmát bor is van hozzá, hát hihetetlen kvantumokat lehet belőlük eltüntetni. Könnyű, ízes, finom étel. Nagyon finom hal a scombri (pláne marinálva), a tun, a branzinó, de ott van még a tengernek százféle más hala, a rákok, sőt a dígó (= hallja kend!) megessi még a polypot is, csak legyen neki, sőt-sőt, megenni az még az ördögöt is, ha nem ficánkolna.

Hát bizony úgy van az, jó az olasz konyha is, ha nem a Mária néni kontárkodik benne disznósírral, hanem ha a Marietta sürgölődik a konyhán, ott Págon, valahol Dalmáciában. A fiumei munkásság igen szegény nép, nincs neki más keresete, mint amit a férj a hajókon vagy a révben megkeres. Fótáplálékát a tenger nyújtja, ahonnan halak, rákok és a jó Isten tudja miféle más csudák kerülnek elő a mérhetetlen vizekből. A fachiino (fakinó = munkás), ha ideje van, mindig a halpiacon ácsorog és ha van egypár krajcárja, eszi, veszi az itt nevének nem nevezhető egy békafélét (pedoki) és kevés költséggel, szétvetett lábakkal, állva, kétpofára habzsolja azokat az undok férgeket és — élve, dözöl, mint légy a dögön. (Pardon! Ez magától Shakespeare-től való.)

Adomány. Eperjes szab. kir. város *a vak katonák javára* 216 koronát juttatott kiadóhivatalunkhoz, mely összeget rendeltetési helyére fogunk juttatni.

A városi idő. Több héten át kísérjük már figyelemmel azt a nagy igyekezetet, amellyel az eperjesi városi idő (a nagytemplom órája és harangjelzései) a zónaidőt megelőzni, vagy hátráltatni akarja. És dicséretére legyen mondva, ezen igyekezetét bőséges siker is koronázza, mert napról-napra, mondhatnók óráról-órára csökken vagy gyarapszik köztük a különbség. Hogy ezen körülménynek mennyi kellemetlenség a következménye, arról az az egyre növekvő elégedetlenség tanúskodik, mellyel a városi idő szeszélyességét támadják. Midőn ehelyütt nyilvánosan hozzuk föl a panaszt, kérjük a városi tanácsot a városi időnek a zóna-idővel való pontos összeegyeztetése és összhangban tartása ügyében sürgősen intézkedni, hogy ezen kedélyes állapot végre megszüntetessék.

Dohányjegyek. Miután az előző dohányjegyrendszer be nem vált, a közellátási hivatal újabban 6 hónapra szóló dohányjegyeket oszt ki a dohányzók között. Ezen jegyeket házhoz kézbesítik és kiállítási illetékképpen 1 korona 10 fillért hajtának be érte. A dohánytőzsdékben mindenkor ki lesz írva, mily dohányneműek és mily mennyiségben kaphatók.

Cséplési idényre gép- és hengerolajat, *Tovotta-kenőcsöt* és valódi *gyantát* ajánl *Luchs* vasüzlet.

Rokkant szabóiparosok munkával való ellátása érdekében, a népruházati bizottság a készítendő árumennyiség egy részét általuk akarja előállítani. Azon rokkant szabóiparosok, kik helybeli megbízásokból kellő munkával ellátva nincsenek, illetve ezen munkában résztvenni kívánnak, felvilágosítás, útbaigazítás iránt az ipartestülethez vagy az Eperjesen a vármegyeházán működő hadigondozó népirodához forduljanak.

Méhészközi tagok figyelmébe. A m. kir. pénzügyminiszter a Felsőmagyarországi Méhész-egyesület tagjai részére, melynek kebelébe a Sárosvármegyei Méhészkör tagjai is tartoznak, 15,000 csomag részben kapa-, részben magyar dohányt bocsátott rendelkezésre. A dohányból minden egyes tag 10 csomagot kap. Az új tagok, akik ezután lépnek az egyesületbe, illetve a méhészkör tagjai sorába, szintén részesülnek a dohánykiosztásban.

Nagyon szereti az olasz a főzelékféléket is és nincs az a fű, az a gaz, az a lapu, amiből ő salátát ne csinálna. Persze, mindent olajjal kezel, amiről azt tartja, hogy a saláta olaj nélkül olyan, mint a virág illat nélkül, vagy mint a leány csók nélkül.

Disznóhús, vagy pláne sonka, Istenem, elérhetlen drága raritások ezek, ki is vehetne, elhetne ilyet! És ha mégis egyik vagy másik úri házban sonkát főznek, a szegényebb szomszédok ezt kiszimatolják, megkörnyékezik a háziakat, hogy a sonkacsontot aztán el ne dobják, mit ha megkaparintanak, házról-házra viszik, százszor főzik és talán csak az ötödik házból vetik ki végre az ebek vámjára, az utcára.

Az osztriga? A halpiacon ezt is árulják és ott már az úrrend is megteszi, hogy előveszi a penicilusát, a kagylót felfeszíti, citromot csöppent arra az eleven állatra és nagy élvezettel behörpinti. Én is megpróbáltam egyszor, de mikor az a csupa nyálka a citromtól megmozdult, úgy megundorodtam, hogy elvettem és otthagytam csapot, papot, ott az egész halpiacon.

Őszkor az óváros szűk utcáit, sikátorait vidéki öreg anyókák járják be, kőkorsókbán

Sárosvármegyei telefonkönyv. Egy naponta többszörösen érzett hiányon igyekszik segíteni Kósch Árpád könyvnyomdátó-intézete, midőn, tekintve azon körülményt, hogy a kincstár immár 1916. óta nem bocsátott ki újabb telefonjegyzéket, egy kis könyvecskét ad ki, mely nemcsak Eperjes szab. kir. városnak, hanem Bártfa és Kisszeben városoknak, valamint Sárosvármegye minden vidéki telefonállomásának előfizető-névjegyzékét is fogja annak 1918. július 15-iki állománya szerint felsorolni, könnyen kezelhető, praktikus formában oly berendezéssel, hogy újabb előfizetők pótlólag bejegyezhetőek legyenek. A telefonkönyv most van munkában és e hét folyamán fog megjelenni. Eladási ára 3 korona lesz. Miután csak bizonyos számú példány készül, ajánlatos a megrendeléseket már most eljuttatni Kósch Árpád könyvnyomdájához, Eperjesre. Portó és csomagolási költség vidéki küldésnél 30 fillér, mely az előfizetéssel egyidejűleg küldendő be.

A hadbavonultak, hadiárvák, hadirokkantak és hozzátartozóik összeírását az Országos Hadigondozó Hivatal elrendelte. Ezen összeírás nagy társadalmi és emberbaráti fontosságú és mielőbb keresztülvetendő. A körjegyzők, munkával elhalmozva, azt egyedül elkészíteni képtelenek. Az összeírás fogantatására elsősorban a hadigondozók és a lelkesek hivatottak. *De szívesen látott közreműködő lesz minden arra alkalmasértelmes egyén,* aki az összeírást lelkiismeretesen, önzetlenül véggezni vállalkozik. Sárosvármegyeárvaszéke felkérte valamennyi község előljáróságát, hogy az összeírás lehető legjobb és leggyorsabb keresztülvitele érdekében minden lehetőt megtegyen.

Az új adótörvény végrehajtása. A hivatalos lap július 11-iki száma közli a pénzügyminiszter 74,400—1918. sz. körrendeletét a jövedelemadó, a vagyonadó és a természetes személyeket, valamint a jövedelemadó fizetésére köteles jogi személyeket terhelő hadinyereségadó újból leendő kivetésének, illetőleg a megelőző évre kivetett adók előírásának elrendelése tárgyában, amely részletes utasítást tartalmaz többek közt a vallomási ívek kitöltésére, valamint az adókiszámítási javaslatok kidolgozására vonatkozólag.

Betörés. *Láng* Mária zöldségárúsnő lakásának ajtaját ismeretlen tettes fejszével felfeszítette s kárára különféle ruhaneműeket ellopott. A nyomozás folyamatban van.

olajat árulnak s mint nálunk a drótosok, kiabálják, hogy: ólio, ólio! Ez ott a szüret, a disznótor, ilyenkor látják el magukat az emberek elegendő olajjal télire. Hát bizony, az olaj ott nagy gráciákban áll és ha a nehéz sertézsíron kellene élniök, az ottani klíma alatt még tönkre is mennének, belepusztulnának.

Ezekekről írva jut eszembe Jókai egy kedves karcolata, melyben elmondja a koszorús, hogy mikép él és lakmározik a talián. Vesz két krajcárért — mond Ő — egy száraz, nagy peracet, amely belülről üres. Ezt ketté töri, a lyukakba egy krajcárért olajat önt és az egészet egy-kettőre bekapja, megessi. Aztán három krajcárért külön vesz egy nagy görögdinnyét, azt is ketté vágja, félreáll, kétkézre kapja előbb az egyik, aztán a másik féltekét, egész ábrázatával beleeszi magát a fulásig, a héjáig és ha így elkészült, jótolljára az inge vagy a kabátja ujjával végigtörüli a képét és nagy nekifohászkodással így hálálkodik: Dio lodato, ho magnato, ho bevuto e ho lavato! (Hál' Istennek, ettem, ittam és — mosakodtam!)

Lamos József.

□□□

ENŐ

kereskedése,
ti kellekek

fon 2-26.

A cs. és kir. 82. székely gyalogezred hadialbumának szerkesztősége (Szászváros, Hunyadm.) ezúton kéri a különböző katonai kötelékekben vagy kórházakban szétszóródott tisztjeit a regimentnek, hogy fényképeiket, naplójegyzeteiket, harctéri felvételeket és érdekes megfigyeléseiket a szerkesztőségnek megküldeni sziveskedjenek. A hősi halottak — úgy a tisztek, mint a legénység — hozzátartozóitól kéri a szerkesztőség a hősi halottak fényképeinek, rövid életrajzi adatainak és esetleg hátramadt naplójának, általános érdekű leveleinek megküldését. A szerkesztőség minden rendelkezésére bocsátott képet, naplót stb. annak idején sértetlenül visszaszolgáltat.

Praktikus középiskola. A podolini kath. gimnáziumnál Podolin nagyközség áldozatkészségéből „Deákasztal” létesült, melynél a tanulók a jövő tanévben havi 40 koronáért ebédet és vacsorát kapnak. A gazdálkodással foglalkozó szülők gyermekeit csak azon esetre veszik fel a Deákasztalhoz, ha a szülők kötelezik magukat írásban, mit a folyamodványhoz mellékelni kell, hogy az 1918—19. iskolai év elején szeptember, legkésőbb október hónapban belül 1 kiló zsírt, vagy másfél kiló zsíros szalonnát, vagy esetleg megfelelő mennyiségű vajot vagy túrót, továbbá 1 métermázsza krumplit és fél métermázsza árpat vagy rozst a Deákasztal támogatására hoznak. Ezen természetbeni járandóságokat maximális áron számítják be a „kosztpénz”-be. Követendő például közöljük a célszerű intézkedést.

Zöldségért, főzelékért, gyümölcsterményekért az eperjesi piacon követelhető legmagasabb árak:

Kelkáposzta	kg.-ja	124 fillér
Kalarábé	”	134 ”
Korai nyári-káposzta	”	158 ”
Sárgarépa, petrezselyem	kötege	35 ”
Zöldhagyma	kg.-ja	140 ”
” fokhagyma	”	320 ”
Retek	darabja	10—14 ”
Fejessaláta	”	16 ”
Kötöző- és fodros-saláta	”	70 ”
Torma	kg.-ja	250 ”
Laboda és sóska	”	80 ”
Spárga, I. rendű	”	360 ”
” leveles	”	200 ”
Zöldborsó, hüvelyes	”	184 ”
” hüvely nélkül	”	360 ”
Zöldbab	”	400 ”
Főzőtök	”	100 ”
Ugorka	”	140 ”
Cseresnye lágy	”	280 ”
” ropogós	”	400 ”
Meggy, kisszemű	”	300 ”
” nagyszemű	”	480 ”
Kajszinbarack, I. rendű	”	320 ”
” II. ”	”	280 ”
Nyári vörösszilva	”	180 ”
Köszméte vagy egres	”	200 ”
Ribiszke	”	280 ”
Szamóca	”	300 ”
” kerti	”	360 ”
Málna, erdei	”	300 ”
” kerti	”	360 ”
Nyári alma	”	240 ”
” körte	”	280 ”
Dió, zsák nélkül	”	520 ”
Dióbél, tisztasúly	”	1770 ”

Feleséggyilkos katona. Dlugos (Skarupa) István, a Szinyeújfaluhoz tartozó Bunde-pusztai kisbirtokos, abbeli elkeseredésében, hogy szabadságra hazajöttkor gazdaságát rossz állapotban, fiát pedig a züllés útján találta, emiatt feleségét szemrehányással, szidalmakkal illetve s miután ez még nyelvelt vele, dühében baltát ragadott s feleségét agyonsújtotta. Átadták a katonai hatóságnak.

Sakkélet Kassán. Nemrégén zajlott le Kassán az előfigurákkal rendezett sakkjáték, mely igen fényesen sikerült s a jótékony célra is szép összeget hozott be. Most pedig a Kassai Sakkör nemzetközi mesterversenyt rendez, mely a legszelebb körökben érdeklődést kelt. A sakkör választmánya következőkben állapította meg a versenyben résztvevők névsorát:

1. Dr. Asztalos Lajos mester, Mostar.
2. Balogh János főhadnagy, főtornajátékos, harctér.
3. Brach Gyula mester, Brünn.
4. Breger Gyula mester, Budapest.
5. Havasi Kornél főtornajátékos, Budapest.
6. Mieses Jakab mester, Leipzig.
7. Niemzowitsch Áron nagymester, Riga.
8. Opocsenszky Károly mester, Prága.
9. Réti Richárd mester, Wien.
10. Schlechter Károly nagymester, Wien.
11. Dr. Vidmár Milán nagymester, Wien.

A 12-ik hely betöltését a bizottság fentartotta magának, míg Rubinstein Akiba orosz nagymestertől végleges válasz érkezik. A mesterképző főtornára eddig 8 játékos jelentkezett. A bizottság a jelentkezés terminusát július 22-ikéig meghosszabbította. A versenyek ünnepélyes megnyitása aug. 3-ikán este 6 órakor lesz, a versenyjáték aug. 5-ikén kezdődik. Naponta egy játszmát váltanak, játékidő d. e. 1/2-9-1/2-ig és délután 3-7-ig. A verseny színhelye a Kassai Társaskör nagyterme.

Munkásjuttalom. A kassai kerületi kereskedelmi és iparkamara a folyó évben kiosztás alá kerülő hét, egyenként 100—100 koronás állami ipari munkásjuttalomra, az elismerő-oklevélre ezenel pályázatot hirdet. A jutalomra való igény előfeltételei: 1. Magyar állampolgárság. 2. Tényleges ipari munkában való állandó alkalmaztatás (művezetők, munkavezetők, pallérok, előmunkások csak kivételes, méltánylást érdemlő esetekben vétetnek figyelembe, kapus, kocsis, szolga stb. a jutalomra igényt nem tarthat). 3. Legalább 15 évi megszakítás nélküli működés az ipari munka körében. A felsorolt feltételeket igazoló okmányokkal (munkakönyvvél) felszerelt bejelentések folyó évi július hó 25-ikéig közvetlenül a kamarához beterjesztendők.

Jegy nélkül lisztet sem lehet kapni, ellenben *Sigorin* ismét kapható. *Sigorin* csodagyorsasággal végleg petéstől kiirtja a poloskát. Minta-üveg 4 korona. Nagy üveg 16 korona, 1 darab fecskendő 2 korona. Magyarországi főraktár *Remény-gyógyszertár*, Pécs.

Villámcsapás. Júl. 11-ikén éjjel 1/2-11 órakor özv. *János* Istvánné Bethlen Gábor-utcai házába a villám a tűzfalba beütött, azt meg rongálta, a padlásra vezető ajtót is összerongcsolta, de szerencsére nagyobb baj nem történt.

MULATTATÓ.

Kéregtők.

Koldus-típusok. Nem épp véletlen, hogy amíg a város többi összes tere és utcája koldusmentes, addig a Konstantin-utca környékén mindig akad egy-két díszpéldány ebből a fajtából. Néhanap a vármegyeház alacsony ablakait ülik meg, de bizton találhatók a sétánynak a Konstantin-utca-ba való torkolásánál. Ez a főhadiszállásuk. Pompás hely! Nagyritkán vetődik ide a város rendőre, hogy kizavarja őket a mesterségükből, de meg a sétány hársai s gesztenyéi esőtől, napszúrástól óvják, védik őket. Ülőhely is kínálkozik a sétány padjain s az utcára kétfelől vezető lépcsőzeten. Nem mondhatnám, hogy a „Tábor” nevezetű városnegyed lakói, a „tábornokok” fölöttébb elvolnának ragadtatva ettől a koldus-inváziótól.

Sűrűn akad dolguk a városban; a hivatalnok-sorban levő menet-jövet hatszor-nyolcszor defilíroz el a tisztelt társaság előtt. Voltaképp „társaságról” nem lehet szó, mindenik saját számlájára dolgozik, konkurrens s koldulásművészetük is különböző. Van köztük egy-kettő csak afféle amatőr, ezek olykor alighanem üres kézzel mennek haza; vannak aztán nívós, telivér-koldusok. Egy idő óta nem látom ott az én saját, külön koldusomat, egy asszonyt. Csak köszönt, nem kér soha semmit, de ha megkapta a kétfillérest, oly kedvesen tudta megköszönni, hogy öröm volt. Néha összekeresgélve zsebeimet kijelentettem, hogy nincs apróm, erre ő barátságosan megvizsgált, hogy semmi az, majd lesz máskor. Épp ellentéte egy másik asszony — a *köpködő*. Jaj annak, aki le nem rója obolusát. Ha nem is illeti — hát megett — gyalázkodó szóval, legalább utána köp egyet. Egyszer aztán pár napig elmaradt s mire visszajött, mintha kicserélték volna, illedelmes „na zdravicsko”-val köszönt. Elpanaszolta, hogy L-né úrnő a rendőrségnél goromba modorért feljelentette. Nem tudom, hogyan rendszabályozták, de hát azt tartja a latin közmondás: ha a természetet vesszével kiűzöd, ismét visszatér, — a kedves koldus-néne újra vígan köpköd.

Dzsadovo. Ezzel a díszes cím- és jelleggel bennünket, fixfizetéses tisztviselőket, a környék földműves népe ajándékozott meg — a taksák elengedése mellett. Annyit jelent, hogy: koldusok. Azok a háborús konjunkturák sok mindent felforgattak, felkavartak. Ekzisztenciák mentek tönkre, míg mások a jólét magas fokára emelkedtek. Ezeket nem izgatja a háború végtelenségbe nyúló tartama. Bezzeg megsínylik a tisztviselők. Koboz mult vasárnapi krónikájában tárgyalja a közgazdasági állapotokat. A kalmár így szól a földműveshez:

Sose féljen, öreg gyerek!
Kelmed is nyer, én is nyerek,
S még a béres úr se' vesz.
Mind, a majdnem éhenhaló,
Városlakó tintanyaló
Fogja megfizetni ezt.

Mozgolódnak is a közalkalmazottak, természetesen a kenyéradó gazdájukhoz fordulnak — az államhoz. Nem együttesen, hanem brancsok szerint. Panaszhangjuk tónusa különböző. Először jöttek a bírák, ők külön státust óhajtanak s a miniszter kijelentése szerint meg is kapják. Azután jöttek a tanárok. Hangoztatták, hogy az ő munkájuk legterhebb, ők dolgoznak a legtöbbet, ha sok szünidejük is van, majd a fele az évnek. Azután jöttek a pénzügyiek, a fogalmazási szak.

A bírósági tisztviselők nem fészkelődnek. Ezekről kisült, hogy délutánonként más mellékfoglalkozást űznek, mely nekik sokat hoz a konyhára. Többet szereznek — így mondják — mint amennyit más brancsok fizetésben kapnak. Ravasz kópék azok az irodatisztek, irnokok, díjnokok. Bizonyosan hadimilliomosokká váltak, de bölcsen hallgatnak róla, hogy hadinyereség-adót ne kelljen fizetniük.

Vote for Women, az angol sufragettek csatalkiáltása. Azok aztán nem kéregetnek, nem kunyorálnak, de energikusan követelik a női szavazatjogot. Nem riadnak vissza a tettelegességtől sem, az egyik miniszternek is kijutott a gyöngéd női kezek gyöngédtelen tevékenységéből. Nálunk nem oly agresszív a nők jogaiért küzdők, „A nő” című folyóiratukban csak érveket sorakoztatnak igazuk mellett. De ez a mozgalom is vajmi kis körre szorítkozik — a művelt női közönség zömére csekély a hatása.

Ebben a humornak, játszi csevegésnek szánt rovatban nem dönthetjük el azt a kérdést: kinek van igaza? Varga Gyulának-e, ki nem akarja a hölgyeket a magas piedestálról le-

szállítani, é politika sz vagy Weke kijelentette, jogára szük az ő közrem társadalmi jogáról az talán kom kérdésben hölgyeit va jak-e ok a

Mit

Ha a s mindíg Bu

Budape alább is ki ok nélkü. ringat, mel mi drága, sz hisz — ott a szemetes. sága, hol r gelés tehát Mikor estén gyönyörű virággrupp a varázslat

A mult korán regge lett, mikor tumben, sajá Gömbölydeo ládikák avag csebrek, széjj feneketlen sk megdrótozo megföltve, b Egészen ered vegyes társas lomhán, kaca komoly képp meg a kellő

Amint né a graciöz n kis cselédleán alkalmazott — logjárón. Kic pirulva vitte akkor kissé m talanul egy m ünnepelve, n valamelyik p előtte a kis mosolygó ab — egy hatal cseléd arcára hogy el nem hirtelen meg attentatum sz sietők után i

Amint a s ocusdik fel. A borította ki z

A kis cs kezdett a kib A néhány röv két ablakszem rakodó harma zelni, milyen fo

Aztán két tülsok egy ér

De hiába!

szállítani, és Tisza Istvánnak, ki félti őket a politika szennyos hullámainak forogtatásától, vagy Wekerle Sándor miniszterelnöknek, aki kijelentette, hogy a hölgyek passzív választójogára szükség van, mert csak velük karöltve, az ő közreműködésükkel lehet sok humanitárius, társadalmi kérdést megoldani. A nők választójogáról az országgyűlés fog dönteni, pedig talán kompetensebb forum volnának ebben a kérdésben maguk a nők. Érdekes volna Eperjes hölgyeit valami módon megszavaztatni: Kívánják-e ők a nők választójogát?

M... sz.

Mit nem okoz a tavasz!

Ha a szemetesszékér csilingelését hallom, mindig Budapest jut eszembe...

Budapestiek! ha ezt most hallanátok, legalább is kikaparnátok a szememet. Pedig hát ok nélkül. Mert a csilingelés nagyvárosi hóbortba ringat, melynek folytán azt képzelem, hogy a mi drága, szép, gyönyörű fővárosunkban vagyok, hisz — ott is korán reggel szokott csilingelni a szemetes. Ez csak nagyobb városok kiváltsága, hol rend, tisztaság uralkodik. A csilingelés tehát szép emlékeket fakaszt bennem. Mikor esténként a korzón sétálok s nézem a gyönyörű parkot, minden színben pompázó virággruppaival, a széles aszfaltos járdát, akkor a varázslat teljes.

A mult napokban egyszer kivételesen, már korán reggel ültem munkámmal az ablak mellett, mikor a konyhatündérek, reggeli kosztumban, sajátos szerszámaikkal siettek az utcára. Gömbölyded, szegletes edények, fából való vasládikák avagy vasas faládácskák, abróncs nélküli csebrek, széjjelment kosarak, ügyesen kifoltozott feneketlen skatulyák, régi foltos üstök, elrepedt és megdrótozott mosdótálcák vándorolnak színültig megtöltve, büszkén az általános gyűjtőhelyre. Egészen eredeti, szinte festői kép keletkezik ezen vegyes társaságból, melynek a frissen, avagy lomhán, kacagós avagy a cselekményhez illő komoly képpel lépkedő konyhatündérek adják meg a kellő élenkséget, a kellő miljót.

Amint néztem a tarka, furcsa mozgalmat, a gracióz mozdulatokat, enivalóan csinos kis cselédleányka — avagy pardon: háztartási alkalmazott — közeledett nehéz teherrel a gyalogjárón. Kicsit szégyenlősen, szinte irulva-pirulva vitte a nagy tálat. Szembe vele ugyanakkor kissé mámoros arccal lépkedett bizonytalanul egy magyar huszár. Talán a szabadságát ünnepeve, nézett az éjjel túlmélyen valahol, valamelyik pohárba, de szó ami szó, feltűnően előtte a kis konyhatündér ragyogó arca, két mosolygó ablaktükre s látva a lefoglalt kezeket — egy hatalmasat cuppantott a megriadt kis cseléd arcára. Szegény kis leány! kicsi hűja, hogy el nem ejtette a tálat, oly zavarba jött a hirtelen megtámadástól. Gyorsan elszietett az attentum színhelyéről és terhével a többi sietők után iramodott.

Amint a szekérbe üríti edényét, csak akkor ocsudik fel. A péknek szánt drága kenyértésztát borította ki zavarában a hulladékokra.

A kis cseléd kétségbeesetten kapirgálni kezdett a kiborított lágyság után — de hiába. A néhány rövid perc előtt még oly mosolygós két ablakszeme most párás, nedves lett a reá rakódó harmattól, mert gazdájuk el tudta képzelni, milyen fogadtatásban részesül majd otthon.

Aztán két megtámadás ugyanazon reggelen tülsök egy érző kebelnek.

De hiába! A tavasz meggondolatlan.

Monoplán.

□□□

KÖZEGÉSZSÉG.

A köztisztaság fenntartása érdekében a belügyminisztérium körendelettel fordult a törvényhatóságokhoz. A közérdeknek vélünk szolgálatot tenni, midőn a rendeletet főbb vonásaiban megismertetjük olvasóinkkal.

Minthogy a melegebb évszak beálltával bizonyos fertőző-betegségek rendszerint nagyobb számban mutatkoznak s e betegségek fellépését és halmozódását gyakran a köztisztasági viszonyok elhanyagoltságának lehet betudni, elrendeli a belügyminiszter, hogy vizsgálják meg az utcákat, utakat, tereket, kiránduló-üdülőhelyeket és gondoskodjanak arról, hogy e helyeken a köztisztaság szigorúan fenntartassék és a szükséges időszakos fertőtlenítések legpontosabban végrehajtsanak. Továbbá gondosan meg kell szemlélni a közhelyeken készített vagy lefektetett csatornákat, árkokat, folyókákat és haladéktalanul végre kell hajtani az esetleg szükséges javításokat és tisztogatásokat avégből, hogy azokban a szennyvizek akadálytalan lefolyása biztosítva legyen. Intézkedni kell, hogy az esetleg mégis pangásnak kitett szennyvizek megfelelően fertőtleníttessenek.

Megvizsgálandók az összes középületek, ahol sok ember fordul meg, továbbá a vendéglők, szállodák, kávéházak, cukrászdák, iskolák, óvodák, műhelyek, gyárak, ipartelepek a tisztaság fenntartásának és az egészségügyi rendszabályok fogantatásának ellenőrzése végett.

Vizsgálatot kell tartani a köz- és magánépületek udvaraiban és a szükség szerint intézkedni kell, hogy a szemét- és trágyagödrök oly módon legyenek gondozva, hogy tartalmuk sem a talajt, sem a levegőt ne szennyezze.

Különösen nagy jelentősége van annak, hogy az ivóvizet szolgáltató források, kutak és berendezések mindennemű szennyeződéstől megóvassanak. Evégből gondoskodni kell arról, hogy az ivásra használt kutak városokban fedéllel legyenek ellátva. Fálvakon a merítővedreket olyan keresztpánttal kell ellátni, amely megakadályozza, hogy a vizet merítő saját edényét a vederbe merítse s ezzel a vedret esetleg megfertőztesse. A kutak környékét fel kell tölteni, nehogy az ellocsolt és beszennyeződött víz a kútba visszafolyhasson. Szigorúan el kell tiltani, hogy ivásra használt kutak közelében ruhát vagy edényt mossanak; ivásra alkalmatlan szennyezett vizek fogyasztását el kell tiltani.

Az ivóvizek tisztaságának megőrzésénél nem kevésbé jelentős feladata a hatóságoknak az árúba bocsátott élelmiszerek tisztaságának és romlatlan voltának ellenőrzése. Evégből különös figyelemmel legyen a rendőrhatalóság arra, hogy a könnyen romló élelmiszereket árusító üzletekben a tisztaság gondosan fenntartassék. Evégből a mézártszékereket, hentesüzleteket, tejet és tejféléket árusító üzleteket, a gyümölcs- és zöldségtermékeket árusítókat gyakori vizsgálatokkal ellenőrizni kell.

Gondosan vizsgálja meg a hatóság a vágóhidakat és intézkedjék úgy a vágóhid helyiségeinek gondos tisztántartása, mint aziránt is, hogy ott a vér, trágya és egyéb hulladék a talajt ne szennyezhesse és bomlásnak indulva, a levegőt meg ne rontsa. Intézkedni kell aziránt is, hogy a vágóhidakon a hídlás alja mézstejjel naponta fertőtleníttessék.

Nyilvános helyeken, u. m. hivatalokban, iskolákban, vendéglőkben, kávéházakban, korcsmákban stb. az árnyékszék naponta fertőtleníteni kell. A fertőtlenítés módját a hatósági orvos véleménye alapján a hatóság jelölje meg.

Olyan házakban, ahol árnyékszék nincsen, a hatóság a háztulajdonost árnyékszék felállítására kötelezze. Ha erre a tulajdonos szegénysége miatt képes nem volna, arra kell kötelezni, hogy legalább egy agyaggal jól kivert gödröt

csináltasson, hogy szükség esetén a fertőtleníteni való együtt legyen.

A fentiekben elrendelt vizsgálatok folytán fogantatott intézkedésekre és a tapasztalt mulasztások megtorlására vonatkozó ügyeket soron kívül, sürgősen kell elintézni.

Végül elrendeli a miniszter, hogy a vizsgálatok végrehajtását és a fogantatott intézkedéseket a törvényhatóság tisztai főorvosával záros határidő alatt a helyszínén ellenőriztesse.

KÖZGAZDASÁG.

Érdekközösség a Magyar Leszámitoló- és Pénzváltóbank és az Egyesült Fővárosi Takarékpénztár között. Az ország két elsőrangú pénzügyintézete között évtizedek óta barátságos viszony áll fenn és ezt az összeköttetést a két intézet szoros érdek-közösségi alappá mélyíti ki. Az ez irányban folytatott tárgyalások, amelyek már a mult év végén megindultak, teljes sikerre vezettek és az Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár július 14-ikére rendkívüli közgyűlést hívott egybe, amely hivatva volt a két bank igazgatósága között létrejött megállapodásokat ratifikálni. E közgyűlésre került indítvány szerint az Egyesült Fővárosi Takarékpénztár eddigi 21 millió kor. alaptőkéjét 27 millió kor.-ra fogja, 6 millió kor. névértékű új részvény kibocsátásával, felemelni. E részvényekből a régi részvényeseknek felajánlandó mennyiségben felüli részt a Leszámitolóbank fogja átvenni. Az érdek-közösségi viszony további dokumentálására a közgyűlésen a Leszámitolóbank két delegáltját választották be az igazgatóságba. A takarékpénztár viszont szintén két taggal lesz a Leszámitolóbank igazgatóságában képviselve, kik a Leszámitolóbanknak ugyancsak július 14-ikére egybehívott rendkívüli közgyűlésén kerültek beválasztásra. Ezzel az Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár, amely a tőkeemelés révén 20 millió kor.-val szaporítja saját tőkéjét, a tőkeemelés keresztülvitelével immár összesen 76 millió kor. saját tőke felett fog rendelkezni. Mint ismeretes, a Leszámitolóbank fiókja által van Kassán képviselve, míg az Egyesült Fővárosi Takarékpénztár affiliált intézete, a Kassai Népbank útján.

Gyűjtsünk csalánt!

A földművelésügyi minisztérium a családgyűjtése érdekében újabban kibocsátott felhívásából közöljük a következőket:

A világháború nem várt kitolódása folytán *mindinkább érezhetővé válik a külföldről származó pamut elmaradása*, amely a népruházat legáltalánosabban használt nyersanyaga. A pamutbehozatal különösen azóta kezd elmaradni, mióta Amerika — amely a pamutnak főtermelője — szintén ellenségeinkhez csatlakozott. A világháború első éveiben a ruházati szükségletek megszorításával érhettünk el megtakarításokat, a folyó évben és a következő években megtakarításra alig lehet számítani, a hosszú időn át fel nem újított ruha pedig kezd kopni rólunk. Szerencsére a háború kényszere alatt az emberi leleményességnek és találékony-ságnak sikerült több fonóanyag-pótszert felfedezni. Az utóbbiak között a *legtöbbet érő anyag az élől családán*, amelynek rostja az ismeretek mai állása mellett már nem is fonóanyag-pótszer, hanem a pamutot, ezt a belföldi termés útján el nem érhető nélkülözhetetlen fonóanyagot alkalmas helyettesíteni.

A csalánnak a fonóanyagok közé való besorozása nemcsak a háború alatt bir jelentőséggel, hanem a jövőre nézve is nagy hatással lehet.

Hős katonáink ruházatának kielégítése nem várhat, a polgári lakosság ruházódásának megkönnyítése is nagyon fontos érdek. Ezt a feladatot nagy mértékben szolgálja, ha most a vadon bőven előforduló csalánt összegyűjtjük és a ruházódás szolgálatához állítjuk.

A csalángyűjtő-vállalatok a légszáraz csalánkóróért levelestől vagy anélkül 100 kg.-kint 35 koronát fizetnek. A gyűjtőnek szabadságá-

ban áll a csalán levelét visszatartani, amely tápláló takarmány, melyet szalma közé keverve az állat szivesen fogyaszt.

Felkéri a miniszter a gazdaközöniséget, nagy- és kisbirtokosokat és mindazokat, akik a mező- és erdőgazdaságban élnek, a gazdaközöniségre befolyással bírnak, hogy az évelő csalánkóró gyűjtését felkarolni sziveskedjenek.

A gyűjtött anyagot bármely mennyiségben átveszi a **Magyar Csalántermelő és Értékesítő r.-t.** Budapest, V., Akadémia-utca 16., és az Állat- és Takarmányforgalmi r.-t. Budapest, V., Dorottya-utca 2., amely levelezőlapon való értesítés alapján intézkedik a felajánlott csalánkóró, levél, mag stb. átvétele, elszállítása és árának kifizetése iránt.

Itt adjuk a csalángyűjtésre vonatkozó szabályokat is:

A csalánt virágzásában kell gyűjteni, tehát július és augusztus hónapban.

A csalánkórót nem szabad kitépni, hanem késsel, kacorral, sarlóval vagy kaszával kell levágni.

A kezét a csalán csípése ellen a kéznek ruhába való becsavarása vagy öreg keztyűvel lehet védeni. A csípés fájdalmát mésvízzel vagy hideg vízzel való nedvesítés által lehet enyhíteni.

A csalánt levágás után egy napig fonyadni kell hagyni, azután a leveleket lefosztani, ami akkor már könnyen megy és a levelek már nem csípnek.

A kórót és leveleket célszerű külön szárítani, mert ezt együtt téve, egyiknek szárítása a másikat akadályozza.

A kórót napos időben a földön széttergetve vagy kupokba állítva, gyakori forgatás mellett kell szárítani. Nedves időben fedett szellős helyen a kórót egymásra keresztbe rakva kell szárítani. A friss kórót nem szabad felhalmozni, mert elromlik.

A leveleket szellős, napos helyen kell szárítani. Megnedvesedéstől, harmattól, esőtől, portól a leveleket óvni kell.

Magot csak jó magasra növe csalánkóróról gyűjtünk. A magszedésnél a bugákat a benne lévő maggal együtt le kell szedni, meg kell szárítani és a magot a polyvából ki kell morzsolni. A polyvát az idegen anyagtól lehetőleg meg kell tisztítani.

A készletnek időről-időre utána kell nézni, hogy nem penészedik-e. A penészes kórót vagy leveleket el kell távolítani, mert az egész készletet képes elrontani. Csak teljesen száraz kórót és leveleket szabad átvenni.

A megszáradt kórót kévékbe kell összekötni, amelyhez azonban drótot nem szabad használni. A száraz leveleket bálákba kell préselni vagy pedig zsákokba rakni.

Felelős szerkesztő:

dr. Rosenberg Teofil.

Kiadótulajdonos:

dr. Koós István.

MOZGÓKÉPSZINHÁZAK MŰSORA.

OLYMPIA:

Szombaton, júl. 27-ikén este 8 órakor: *Művészkabaréestély Szalontay Ferike, Pásztor Zoltán, Harsányi Miklós és Fábán Margit* fővárosi művészek felléptével.

Vasárnap, júl. 28.: *Júdapéncz*, különös történet 4 felv. *Herceg és Társa*, vígjáték-száger 3 felv., Hanny Weisse egyik legsikerültebb alakítása.

URÁNIA:

Kedden, júl. 23.: *Az aranyháló*, színmű 4 felv., Mia May felléptével.

Csütörtökön, júl. 25.: *Aranyvirág*, dráma 4 felvonásban, Lotte Neumann felléptével. *A színházi herceg*, vígjáték 3 felvonásban.

Szombaton júl. 27.: *A nővérek*, dráma 3 felv., Carola Toelle felléptével. *Robinson Számi*, vígjáték-száger 4 felvonásban.

Vasárnap, júl. 28.: *Ki a tolvaj?*, amerikai történet 3 felvonásban és az érdekes kísérőműsor.

Jegyelővét Haltenberger ruhatisztító-üzletében.

Telefon 63. szám.

Az előadások kezdete hétköznap és vasár- s ünnepnap 5, 7 és 9 órakor.

Mindazoknak, kik forrón szeretett leánykánk elhunytával részvétüknek kifejezést adva, fájdalmukat enyhíteni törekedtek, e helyütt is hálás köszönetet mondunk.

MOCHNAY VILMOS
és családja.

Mindennemű

zöldfőzeléket

vagonszámra szállítok

a termelőárnál 10 fillérrel drágábban.

Buchwald Ed., Nákófalva.

Igen olcsón
kaphatók

cserépkályhák
és tűzmentes téglák

Ferencz Ágostonnál
Kisvárdán.

Zongorát

..... bérelnék.

Ajánlatokat „Zongora” jeligére a kiadóba.

Kereskedelmi Takarékpénztár Részvénytársaság.

MEGHÍVÓ.

A Kereskedelmi Takarékpénztár R.-t. (Fő-utca 133.) 1918. augusztus 4-én d. e. 11 órakor Eperjesen az intézet tanácsstermében

RENDKÍVÜLI KÖZGYŰLÉST

tart, melyre a részvényesek tisztelettel meghívotnak.

Eperjes, 1918. július 15-ikén.

Dr. Sonnenschein Simon s. k.,
közgyűlési elnök.

Tárgysorozat: 1. Határozathozatal az alapszabályok 6. §-a alapján az alaptőke teljes befizetése tárgyában. 2. Az igazgatóságnak 1 taggal való kiegészítése. 3. A felügyelőbizottság 1 rendes és 1 póttaggal való kiegészítése.

Eladó Eperjesen, a Kassai-úton (a kályhagyárral szemben) fekvő, a tiszai ev. egyházkerület tulajdonát képező

2495.2 □-ölnyi építési telek

a következő feltételek mellett:

1. Az ajánlatok négyszögölenkinti egységárban teendők meg és zárt borítékban július 30-ikáig Nyíregyházára, az ev. püspöki hivatal címére küldendők be.

2. A vételi ügylet csakis az egyházkerületi pénzügyi bizottság jóváhagyása esetén válik jogérvényessé.

3. Az egész telekkomplexumért fizetendő 90,000 koronánál olcsóbb ajánlat figyelembe nem vétetik.

4. A tulajdonos ev. egyházkerület fenntartja magának a jogot, hogy a beadott ajánlatok elfogadása vagy el nem fogadása felett teljesen szabadon határozzon.

Közelebbi felvilágosítással szolgál Gerhárd Béla koll. tanítóképzőint. igazgató Eperjesen.

„SIGORIN”

csodagyorsasággal irtja

a poloskát.

Mintaüveg 4 K. Nagy üveg 16 K.
1 darab fecskendő 2 K. — Kapható:
minden gyógyszerárban, drogeriában
és fűszerkereskedésben. Budapest
Török-gyógyszertár, Király-utca 12.

Magyarországi egyedárúító:

REMÉNY-gyógyszertár, PÉCS.

== HIRDESSÜNK ==
AZ EPERJESI LAPOKBAN!

Kitermelhető □□□□□□□□□□

erdőbirtokot

□□□□ keresek megvételre

lehetőleg vasút közelében, jó országúttal. Hosszadalmas levelezések elkerülése végett kérek *pontos és kimerítő adatokat fanemek, méretek, hely és vasútállomás* stb. megjelölésével:

WALTER-bankiroda
Budapest, IX., Ráday-u. 43.

..... Telefon: József 68—70.

□ Jókarban levő □

BILLARD

felszereléssel □ eladó.

— Cím a kiadóhivatalban. —

Viszketegség, sömör, rüh.

Leggyorsabban elmulasztja a **dr. Flesch-féle** eredeti, törvényesen védett

„SKABOFORM”-KENŐCS.

Nincs szaga, nem piszkít. Mindig eredeti peccsés, dr. Flesch-félet kérjünk. Próbátégely 3 K, nagy tégely 5 K, családi tégely 12 kor. Kapható a helybeli gyógyszerárakban vagy direkt a készítőnél rendelhető: **dr. Flesch E.** „Korona”-gyógyszertára, Győr.

Vételnél a „Skabiform” védjegyre ügyeljünk!